
TEHNIKA TOPLINSKOG NAPUHAVANJA: NOVE MOGUĆNOSTI IZRADE PUBLIKACIJA ZA SLIJEPE OSOBE

ANICA RIBIČIĆ-ŽUPANIĆ □ Muzej "Mimara", Zagreb

Muzej "Mimara" od početka svog djelovanja u programe za publiku ravnopravno je uključivao i osobe s posebnim potrebama, za koje su se, ovisno o pojedinom slučaju, prilagođavali programi, metode i interpretacija zbirki i pojedinih umjetničkih djela.

To smo načelo nastojali zadržati i s publikacijama, te smo prigodno izrađivali letke na Brailleovu pismu za slijepu publiku. Treba napomenuti da su polaznici dvaju školskih centara za slijepu i slabovidnu djecu iz Zagreba naši redoviti posjetitelji.

Pri izradi publikacija za slijepu osobu bili smo vrlo ograničeni tehničkim mogućnostima, naročito u prikazivanju slikovnih predložaka. Djelo koje smo željeli približiti slijepima obvezno se predstavljalo crtežom, i to pojednostavnjenim. Original je na taj način trpio dvostruku interpretaciju: prevođenje na dvodimenzionalnu razinu, ako se radilo o trodimenzionalnom djelu ili arhitektonskom objektu i interpretaciju dizajnera, koji je prema svom shvaćanju pojednostavnio djelo stavljajući naglasak na njegove osnovne odrednice i odbacujući nebitno. Pritom su se malokad poštovali stvarni odnosi i omjeri. Naglasak je uvijek bio na jednome ili dva elementa iz cjeline, nerijetko preuveličanim. Na taj smo način prenosili iskrivljenu sliku.

Tehnologija izrade uvjetovala je sadržaj, ali i odnos teksta i slike, koji su se u tehnici termomodeliranja nužno morali uspostavljati.

Dakle, osim dvostruke interpretacije originala, slijepa osoba nije mogla objediniti tekstovnu i slikovnu poruku, nego ih je dobivala odvojeno. Ono što je nama koji vidimo samo po sebi razumljivo - da ispod slike imamo objašnjenje (legendu, opis...), slijepima je pružano u mnogo kompliciranijem obliku, odvojeno.

Tehnika toplinskog napuhavanja mnogo je jednostavnija i omogućuje preciznije likovne prezentacije i objedinjavanje pismene i slikovne poruke na istom listu.

Originalni crtež ili fotografija predmeta obrađuju se kompjutorski. Stručnjak (arhitekt, umjetnik, kustos, znanstvenik, inženjer), u suradnji s dizajnerom, dogovara osnovne elemente slike ili crteža koje će prezentirati slijepima. Da bismo ispravno postupili, moramo uzeti u obzir teoriju percepcije, i to njezine osnovne

postavke kojima se dokazuje da cjelina percepcije ne nastaje pukim zbrajanjem elementarnih osjeta i da postoji uzajamnost cjeline i dijelova nekog predmeta u originalnom obliku, što je potpuno novo u usporedbi s dosadašnjim tehnikama kojima smo se služili, i kojima smo uglavnom interpretirali originalne oblike. Na interpretaciju i pojednostavnjenje prisiljeni smo i dalje, kada prikazujemo cjelinu, ali smo u mogućnosti prikazati pojedine dijelove u originalnom obliku i omjerima.

Daljnja ćemo istraživanja usmjeriti na konkretnu primjenu tehnike pomoći psihologije oblika i optimalne percepcije koja se temelji na uzajamnosti cjeline dijelova. Glavni zadatak grupe stručnjaka koju smo okupili bit će što razumljivija, ali vjerodostojna, uspostava uzajamnosti odnosa cjeline i dijelova umjetničkog dijela od stakla i tekstila, koje namjeravamo predstaviti slijepim osobama. Poznati su nam vrlo uspješni prikazi arhitekture i arhitektonskih elemenata i ukrasa koje je tlocrtom i crtežom presjeka ili samo crtežom izradio kolega Cyrille Gouyette iz Louvrea i oni su nam ishodište, ali s obzirom na sasvim drukčiju vrstu umjetnina i materijala, metodologiju prikaza moramo pronaći sami.

THE TECHNOLOGY OF THERMAL SWELLING: NEW POSSIBILITIES FOR MAKING PUBLICATIONS FOR THE BLIND

From the outset of its operation, the Mimara Museum has included in its programmes for the public the equal participation of individuals with special needs.

In preparing publications for the blind we were greatly limited by technical possibilities, particularly in the presentation of pictures.

The technology of thermal swelling is simple and enables the much more precise visual presentation and integration of the textual and visual message in one spot.

We know of very successful presentations that have been made by Cyrille Gouyette from the Louvre. They are our starting point, but, in view of the different form of artefacts and materials, we need to discover the methodology of the presentation by ourselves.